

A tudomány és technika fejlődésének prognosztizálása

A KGST Tudományos-Műszaki Együttműködési Bizottsága kidolgoztatta a tudomány és technika fejlődésének az érdekelt KGST-tagállamok által végzett közös prognosztizálási módszertanát. Az orosz nyelvű eredeti és a magyar fordítás az érdeklődők rendelkezésére áll az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ könyvtárában /Budapest, VIII., Múzeum u.17./ A tájékoztató megkönnyítése céljából az alábbiakban közreadjuk a módszertan tartalomjegyzékét.

I.

A tudomány és technika fejlődésének prognosztizálásával kapcsolatos közös munkák alapelvei és szervezésük rendje

1. A tudományos-műszaki fejlődés prognosztizálásának általános koncepciója. Alapfogalmak
2. A tudományos-műszaki prognózis kidolgozásának megszervezése
3. A prognózis elemző szakaszának kidolgozása
4. A prognózis kutatási szakaszának kidolgozása
 - 4.1 A prognózis tárgyának kialakult fejlődési tendenciái és törvényszerűségei meghatározása és értékelése, s az adatok előkészítése a tudományos-műszaki munkák céljainak konkretizálásához
 - 4.2 A kiinduló-probléma /a kiinduló-probléma sorozat/ megfogalmazása
5. A prognózis programszakaszának kidolgozása
 - 5.1 Szakértői becslési táblázatok kidolgozása a prognózisgráf megszerkesztéséhez
 - 5.2 A szakértők megkérdezésének lebonyolítása
 - 5.3 A prognózisgráf megszerkesztése
 - 5.4 A prognózisgráf kvalitatív elemzése
 - 5.5 A prognózisgráf kvantitatív elemzése
6. A prognózis szervezési szakaszának kidolgozása
7. Az összegező dokumentumok elkészítése és felhasználása

Mellékletek:

1. Prognózis törzslap
2. Komponens törzslap

3. A kulcsesemény információs lapja
4. Az országoknak a prognosztizálandó probléma megoldásában való részvételét összesítő lap
5. A központi irányító és tervező szervek részére készült prognózis-dokumentum ajánlott strukturája

II.

A tudományos és műszaki fejlődés prognosztikai módszertani alapjai

1. A tudományos-műszaki prognóziskészítés módszereinek rövid jellemzése
2. A tudományos-műszaki fejlődési perspektíva értékelésének kollektív szakvéleményezési módszere a kiinduló probléma céljainak megfogalmazására
 - 2.1 A kollektív szakvéleményezés megszervezése és végrehajtása
 - 2.2 A kollektív szakvéleményezés értékelési táblázata
 - 2.3 A szakértői értékelés jelen típusaira jellemző kérdések és feleletek példái
3. A kollektív szakvéleményezési anyagok feldolgozási módszere
4. A prognózisgráf elemzésének algoritmusa és megszerkesztésének módszere
 - 4.1 A prognózisgráf módszere
 - 4.2 A prognózisgráf elemzésének algoritmusa
 - 4.3 A prognózisgráf szerkesztéséhez szükséges szakértői értékelési táblázatok

Rakt.sz. GC 103471

Metodika szovmesztznogo prognizirovanija zainteresovannimi sztranimi-cslenami SzEV razvitija nauki i tehnik. /Red. Kalinina, O./ Moszkva, 1975. 122, /2/ p. 22 cm.

Rakt.sz. B 27323

A tudomány és technika fejlődése érdekelt KGST-tagállamok által való közös prognosztizálásának módszertana. Moszkva, 1974. /2/, 142 p. 29 cm.
/Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa Tud.-Műsz.Együttműködési Bizotts./ Soksz.

A Mérnökszervezetek Világszövetsége Műszaki Tájékoztatási Bizottságának ülése Leningrádban

A Mérnökszervezetek Világszövetsége Műszaki Tájékoztatási Bizottsága /WFEO/CEI/ 1975. május 26-30. között bizottsági ülést és szimpóziumot rendezett Leningrádban. Az ülésen részt vett:

Dr. F.K. WILLENBROCK /USA/, a CEI elnöke,
L. COTE /Kanada/
G.K. DAMJANOV /Bulgária/
A. DAVID asszony /Franciaország/
H. KADDAH /Egyiptom/
Dr. V.KRASZNOV /Szovjetunió/
Dr. LÁZÁR Péter /Magyarország/
J.O. OSIBAMOWO /Nigéria/
V. PIRÓG /Lengyelország/

A Bizottság tagjain kívül részt vett az ülésen L. EICHER /USA/, az igénykutatói munkacsoport képviselője, J. LARINK /NSZK/, az adatdokumentációs munkacsoport képviselője, Dr.G.F. GAINSBOROUGH, a WFEO főtitkára, és képviseltette magát az UNESCO és az UNIDO is.

Az ülésen határozat született egy távlati program kidolgozására. Az ehhez szükséges javaslatok kidolgozására négy nem állandó munkacsoportot alakítottak a következő témakörökben:

- ipari információs rendszerek /Dr.KRASZNOV, Dr.LÁZÁR/;
- adatkumentáció /EICHER, PIRÓG/;
- igénykutatás /DAVID, EICHER/;
- fejlődő országok igényei /Dr.WILLENBROCK, KADDAH/.

A munkacsoportok jelentései és ezek bizottsági vitája alapján az elnök készíti el a távlati program vázlatát.

Vita után a Bizottság tudomásul vette, hogy az 1976. évi ülését Tuniszban tartják, nemzetközi konferenciával egybekötve, majd határozatot hozott arra, hogy üléseit a jövőben egyik évben fejlődő, másik évben fejlett országban kívánja tartani. Ennek megfelelően az 1977. évi ülés Ausztriában vagy Bulgáriában kerülhet megrendezésre.

A Bizottság megtárgyalta a munkacsoportok tevékenységét és további munkatervét:

- az adatkumentációs munkacsoport képviselője beszámolt arról az adatkumentációs rendszerről, amelyet a munkacsoport az UNESCO megbízásából dolgozott ki a fejlődő országok számára;
- J. LARINK beszámolt arról a munkáról, amelyet a Német Mérnökök Szövetsége /VDI - NSZK/ az adatkumentációs munkacsoport megbízásából végzett a mérnöki adatok forrásainak használatát illetően;

- az igénykutatási munkacsoport jelentését megtárgyalva a Bizottság részletesen foglalkozott a csoport elnökének /A. DAVID/ és egyik tagjának /L. EICHER/ a mérnökök információs szükségleteinek megállapítására vonatkozó javaslatával.

A továbbiakban az UNESCO képviselője /A. WISOCKY/ részletes beszámolót adott az UNISIST programról, H. KADDAH tájékoztatta a Bizottságot a műszaki információk és publikációk gondozására hivatott össz-arab bizottság megalakulásáról, a Bizottság elnöke beszámolt azokról a lépésekről, amelyeket egyes arab államok az 1974. évi kairói nemzetközi konferencia nyomán tettek a műszaki információ fejlesztésére.

A Bizottság elfogadta a WFEO közgyűlése elé terjesztendő jelentést az 1974-es év folyamán végzett munkáról, s jóváhagyólag tudomásul vette, hogy a CEI az UNESCO-val és az ICSU AB-vel közösen 1975 júniusában Brüsszelben szimpóziumot szervez "Másodlagos műszaki információs szolgáltatások a fejlődő országok számára" témával. Ezen a Bizottságot a magyar tag képviseli, egy a Bizottságnak a fejlődő országok érdekében kifejtett tevékenységét ismertető előadással.

A Bizottság ülését követően szimpóziumra került sor, amelyen a Bizottság tagjain kívül mintegy negyven szovjet szakember vett részt. A szimpózium napirendjén az ipari információs rendszerek kérdései szerepeltek.

** **

A szimpóziumon elhangzott előadások közül a szélesebb körű érdeklődésre számot tartókat lapunk következő számaiban közreadjuk. Közülük elsőként G.Sz. POSZPELOV-nak, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája levelező tagjának előadását közöljük jelen számunk 717-740. oldalain, amely "A műszaki tudományos egyesületek szerepe a műszaki-tudományos tájékoztatás megjavításában" címmel hangzott el.

TÁJÉKOZTATÁSI MUNKA ÁLTALÁBAN

Az információáramlás sémái az újítások létrejöttének folyamatában

A különféle újítások* létrejöttének folyamatát tanulmányozva egyre inkább bebizonyosodik, hogy az újítások sikerességében első-

* Az újítás /vagy inkább műszaki újítás/ fogalmát a tanulmány igen széles körben értelmezi. Eszerint: az újítás olyan műszaki-termelési és kereskedelmi lépések összessége, amely egy új termék piacra hozatalához vezet, vagy egy új berendezés vagy eljárás első rendeltetésszerű alkalmazását teszi lehetővé.